

Het was de liefde voor de sport

De liefde voor de sport was een belangrijke factor in het leven van Ronald en mij, vertelde **Ellie van den Brom** tijdens de uitvaart van Ronald woensdag 11 december. De sport leidde ook tot liefde voor elkaar. Dat was in 1972 na de Olympische winterspelen in Sapporo. Tijdens een feestje van de sporters in Amsterdam kwam zij ten val na drie biertjes en Ronald hielp haar op de been. 'Enkele maanden later woonden we bij elkaar.'

Met warmte vertelde zij over Ronalds rol in het gezin met de kinderen Olivier en Anna. Ze memoreerde ook hoe in zijn werk een keerpunt viel toen hij voor de krant na een klus in Sarajewo rechtstreeks door wilde vliegen naar een volgende klus in Gotenburg.

'Of hij wel goed bij zijn hoofd was', vroeg ze. Het was voor Ronald aanleiding om de sportredactie (voorlopig) vaarwel te zeggen. Hij werd chef Vervolg. Daarna chef Nacht, in welke functie hij zich altijd thuis voorbereidde met het uitmeten van pagina's met de cicerolat. Aldus Ellie.

Ronald overleed op 4 december als gevolg van een hartstilstand. Hij was al terminaal verklaard wegens kanker. Bij zijn uitvaart op Zorgvlied waren er tientallen collega's, zowel knarren uit de voorbije generatie als jongere die nog voor de krant bezig zijn.

Ronald ten Brink stabiele factor

Toen Ronald ten Brink wegging bij de krant in 2012, had hij vermoedelijk een record gevestigd met zijn aantal van 44 dienstjaren. Ze besloegen zowel de sportverslaggeving als de ambachtelijke kant van het krantenmaken. Want behalve sportverslaggever en coördinator was hij ook drie jaar chef van de bijlage *Vervolg* en acht jaar chef Nacht, superchef bij het nachtelijke produceren van de dagelijkse krant.

Hij kwam eind 1968 als leerling binnen. Er bestond nog geen school voor de journalistiek, zodat hij alle journalistieke wetenschap uit de praktijk aangereikt moest krijgen. Hoofdredacteur **Jan van der Pluijm** nam hem aan, halftime voor de opmaak van de krant, halftime voor de sportredactie, waar hij zijn eerste schreden zette op het verslaggeverspad onder supervisie van **Theo Nolens** en **Joop Voost**.

Begin 1971 mocht hij fulltime naar Sport. Acht jaar schreef hij over voetbal, schaatsen en tennis. Hij ging daarvoor, zoals elke sportverslaggever, de hele wereld over. Zijn eerste buitenlandse trip was naar Gotenburg, waar schaatser Ard Schenk drie van de vier afstanden won en wereldkampioen allround werd.

Voor het voetballen volgde hij veel Europa Cup-wedstrijden en twee wereldkampioenschappen - die van 1974 en 1978. En bij het tennis zag hij kampioenen als Björn Borg, John McEnroe, Jimmy Connors en Ivan Lendl.

De combinatie van al die sporten werd hem na enkele jaren te veel. In *de Volksknar* van 17 januari 2011 laat hij weten: 'Het was niet vol te houden. Als het voetballen voorbij was, begon het tennis en dan kon ik meteen door naar het schaatsen. Alles sloot op elkaar aan. Het betekende dat ik acht, negen maanden per jaar op tournee was.'

'In 1978 besloot ik, na het wereldkampioenschap in Argentinië, het voetbal eraan te geven. Ik had het met voetbal wel zo'n beetje gehad. Ik wilde mij alleen nog met tennis en schaatsen bezighouden. Dat heb ik toen tot 1986 gedaan.'

Tussentijds kreeg hij steeds meer organisatieklussen toegeschoven, met name tijdens de grote toernooien. Hij ontwierp ook vaak de pagina's voor de sportredactie, allengs ook de maandag- en de zaterdagkaternen. Daarvoor putte hij uit de ervaring van zijn eerste jaren, bij Opmaak.

Adjunct-hoofdredacteur **Bert Vuijsje**

Ronald ten Brink in 2011.

Foto Jacques de Jong

vroeg hem de sportredactie te gaan coördineren, onder chef **Ben de Graaf**. Zo had hij de dagelijkse leiding over Sport, van 1986 tot 1992.

Het tennis als specialisme gaf hij eraan, maar hij bleef wel het schaatsen 'doen', met onder andere vijf Winterspelen en zo'n vijftig wereldkampioenschappen.

Dat hij topschaatsster **Ellie van den Brom** ontmoette en met haar trouwde, was min of meer toeval. Hij plukte haar niet van het ijs, maar ontmoette haar tijdens een receptie van sporters in Amsterdam.

Acht jaar lang was hij chef Nacht. In 2003 keerde hij terug naar Sport, ook om daar weer te gaan schrijven, over hockey en (weer) over schaatsen.

Ronald was een spaarzame prater, hield niet van conflicten. In 2011 kort voor zijn afscheid vertelde hij *de Volksknar*: 'Soms gebeurde het dat de hoofdredactie zich met mijn terrein bemoeide en dan beet ik wel van me af. Dat gebeurde altijd alleen 'naar boven'. Wat de collega's betreft ben ik er altijd van uitgegaan dat we allemaal voor dezelfde klus staan, niemand is meer of minder dan een ander. Ik heb altijd een collegiale aanpak gezocht.'

Bron: *de Volksknar* van 17 januari 2011

'Trouw, veelzijdig en een leider'

'Er wordt op de redactie weleens meewarig gedaan over oudere collega's. Die alles beter weten, alles al een keer hebben gezien, en niet snel iets goed vinden, en ondertussen niet met hun tijd mee willen gaan. Daar hebben we jou niet op kunnen betrappen.' Dat memoreerde namens *de Volkskrant* **Marije Randewijk**, adjunct-hoofdredacteur, daarvoor chef Sport.

Ze illustreerde dat met voorbeelden waaruit bleek dat Ronald niet alleen via de moderne media alle ontwikkelingen in de wereld volgde, maar dat hij ook na zijn vertrek zijn collega's op Sport van commentaar op hun werk voorzag. Zij noemde hem trouw, veelzijdig en een leider.

'Maar', aldus Marije, 'ik zou het liever hebben over wat je voor vele mensen hebt betekend. Wat je voor mij hebt betekend, over de harten en de hoofden waarin je voortleeft. Je was jarenlang mijn rechterhand. Dat woord doet je zeker geen recht, maar zo zit het in mijn hoofd. Toen ik in 2008 chef Sport werd, wist ik elke dag één ding zeker: jij zat rechts naast me. Ik zie ze

soms sneuvelen, de jonge chefs van nu, en denk dan aan de vliegende start die jij me hebt gegund.'

'Hoe je het deed, probeer ik nog steeds te achterhalen, maar je was – in wat je pleegde de fabriek te noemen – altijd als eerste op de hoogte van de allerlaatste ontwikkelingen.

'Als de hoofdredactie weer eens het onzalige plan had om aan de sportpagina's te morrelen, zei jij: meteen de stoottroepen mobiliseren! Het was het advies dat ik zelf onlangs – toen nog geen adjunct – gaf aan de huidige chef Sport. En het hielp altijd.'

Marije herinnerde eraan dat zij van Sport vertrok en na wat omwegen in de hoofdredactie terecht kwam. 'Ik weet dat je geen behoefte had aan complimenten, maar ik ga toch zeggen: dat was niet gelukt zonder jouw geduld en wijze raad.'

Eerder had zij gewezen op Ronalds commentaar bij de Winterspelen van Sotsji in februari 2014, toen Nederland de ene na de andere medaille in de wacht sleept. Hij liet daar John Volkers weten: 'In de eerste plaats mijn complimenten voor jullie verhalen. Prima invalshoeken, goed uitge-

Marije Randewijk

Foto BNNvara

werkt. Om met Sven Kramer te spreken: vakwerk. Ik kijk elke dag uit naar jullie productie'. John gaf dat aan Marije door met de tekst: 'Ronald is enthousiast, grappig'.

Marije: 'Het was amper twee jaar na je pensioen, en we vroegen ons af: was je nou milder geworden?'

Woordspelletje Wordfeud als aanzegger

MARCEL van Lieshout sprak namens een clubje collega's die zich regelmatig in het café verzamelden onder de titel *De Vergadering*. Daar bracht Ronald ten Brink altijd het agendapunt Sport in. Hieronder een deel uit Marcells toespraak:

'Er is een leemte die Ronald achterlaat die, naar ik vrees, niet meer valt te vullen. Niemand kon zo vurig mopperen als hij. Met name op de krant. Op die van de dag van vandaag wel te verstaan, want Ronald was zo'n klassieke oud-collega die vond dat het vroeger veel beter was.

'Al even klassiek is de opvatting dat een mopperaar per definitie een zuurpruim is. Dat Ronald veel en overigens vaak terechte kritiek spuide op wat er nu weer voor onzin in de krant stond, kan evengoed worden uitgelegd als liefde voor en betrokkenheid bij die krant.

'Die liefde en betrokkenheid zijn evident. Met een dienstverband van 44 jaar is hij recordhouder van *de Volkskrant*. Nooit verzaakte hij, 44 rondjes met een vlak schema. Er zijn toevallig twee leden van de Vergadering (Marcel van Lieshout en Gijs van den Heuvel, red.) die dat record nog kunnen breken. Die beloven hierbij plechtig, Ronald, uit eerbied voor jou, dat niet te doen.

Nog zo'n misverstand over hen die vinden dat het vroeger beter was. Die zijn zogenaamd niet met de tijd meegegaan. Maar Ronald las alles maar dan ook alles digitaal, de krant inclusief. Hij surfde zich een ongeluk langs sites en tipte ons met nieuws.

'Die tips werden vaak aan mij doorgespeeld omdat ik dagelijks veel contact had met Ronald, langs digitale weg, soms tientallen keren per dag. Wij speelden al jaren Wordfeud, een soort scrabble.

'Op zondag 1 december leg ik in ons spelletje het woord 'sec'. Normaal antwoordde Ronald altijd binnen hooguit twee minuten. Hij was verkleefd aan telefoon of Ipad of laptop. Nu bleef het stil. Ook maandag bleef het stil.

Zo is Wordfeud voor mij de aanzegger gebleken. Vorderend het uitblijven van een zetje wisten Gijs en ik, de twee nog werkzame leden van de Vergadering het zeker: het is mis. Woensdag kregen we van onze voorzitter Peter het bericht dat Ronald was overleden.

Wie bij Wordfeud 72 uur geen zet doet heeft automatisch verloren. Spelletjesdier Ronald kende deze spelregel uiteraard. Diezelfde woensdag van zijn overlijden, ik draai net het bedlampje uit, piept mijn telefoon. Wordfeud licht op met deze tekst: 'Ronaldtenb heeft het spel afgebroken.'

'Zelf sliep ik in met Amy Winehouse' *Life Is A Losing Game*.

Enkele van de vele, meer of minder oude collega's tijdens de uitvaart van Ronald ten Brink. Guus van Holland, Nico Goebert, Jan Peter van der Kamp, Paul Onkenhout en John Volkers.

Foto Jacques de Jong

Speciale bijlagen als hoogstandjes

Ronald was een prima collega, een uitstekende journalist en een nauwgezet verslaggever (een echte pietje-precies), maar bovenal een uitstekende coördinator en later ook chef Nacht. Chef sport was uiteraard **Ben de Graaf**. Ben en Ronald vulden elkaar prima aan, want Ben hield niet zo van dat regelwerk. Bovendien zat in die tijd de crème de la crème van de Nederlandse sportjournalistiek bij *de Volkskrant*, zoals **Frans van Schoonderwalt**, **Frans Ensink** en **Hans van Wissen** (alle drie al overleden, Van Schoonderwalt nog geen half jaar geleden).

Ronald als coördinator hield van verslaggevers die zuiver Nederlands schreven. Op een taalfout kon je verslaggever Ten Brink zelf trouwens nooit betrappen.

Schaatsen was zijn grote liefde, niet zo gek want hij was getrouwd met Ellie van den Brom, die eind jaren zestig, begin jaren zeventig nationaal en internationaal een top-per op het ijs was en zelfs enige tijd het wereldrecord op de 1000 meter in handen had.

Maar Ronald schreef ook graag over voetbal, hockey en niet te vergeten tennis.

Uitleven kon hij zich ook als grote regelaar bij al die speciale bijlagen die *de Volkskrant* toen nog maakte, over de Zomer- en Winterspelen, en over EK's en WK's voetbal bijvoorbeeld. Dat waren vaak hoogstandjes. En natuurlijk was hij op zijn best als hij de lijnen kon uitzetten op Sport.

Ik heb met heel veel plezier heel veel schaatsreportages samen met hem gedaan. Dat begon al bij de IJs-selcup, ergens in november en dat liep dan het hele seizoen door tot begin maart. Samen waren we bijvoorbeeld vele keren in Inzell of in het Bislett-stadion van Oslo, waar we hartelijk konden lachen om de capriolen van Hilbert van der Duim bijvoorbeeld.

We zaten dan een rij onder koning Olav. Twee grootheden bij elkaar, zo voelde ik dat toen. Het was een luxe die *de Volkskrant* zich kon veroorloven in die tijd: twee verslaggevers naar een groot schaatstoernooi in het buitenland als het EK of WK.

Vooraf de zaterdagavond was bij die evenementen een feest. Samen met een stel doorgewinterde journalisten/kenners als Pim Stoel, Joop Holthausen, Johan Woldendorp en Harry Hesseling zaten Ronald en ik aan het diner en werden de gebeurtenissen van die dag op het ijs doorgenomen alsmede de (sport)journalistiek in het algemeen en de wereldpolitiek in het bijzonder.

De wijn werd meestal door kenner Ten Brink uitgezocht. Vele malen was Ronald ook bij de Winterspelen, met als een van de hoogtepunten Calgary 1988, het toernooi van Yvonne van Gennip.

En stijlvol was Ronald zeker: waar anderen in een of andere kroeg of etablissement afscheid namen van de krant en met pensioen gingen, deed Ronald dat in stijl: in het Olympisch Stadion.

Ab Schreijnders

Zoiets als de rots in de branding

Denkend aan Ronald ten Brink herinner ik me vooral het WK voetbal in Argentinië. Dat was 1978. Wij van *de Volkskrant* gingen er met z'n drieën heen: **Hans van Wissen**, Ronald en ik. Hans had weinig tot niets met voetballen, maar werd geacht zich op de politiek te storten. Dat was hem wel toevertrouwd.

Hij scoorde vrijwel meteen dankzij een interview met de Nederlandse ambassadeur.

Deze openhartige heer van stand zei onder meer: 'President Videla is een door en door fatsoenlijk mens.'

Met hulp van onze correspondent in dat werelddeel, **Jan van der Putten**, kon Hans nog veel meer lekkere verhalen produceren.

Ronald en ik deden dus het voetbal. Hij de wedstrijdverslagen en ik beschouwingen en wat analyses. We zaten zo'n beetje op dezelfde golflengte en geloofden eigenlijk niet dat Oranje het ver zou schoppen. Zonder Cruyff en Van Hane-gem leek het bereiken van de finale, zoals vier jaar eerder, vrijwel onmogelijk. Maar na onder meer een overwinning op West-Duitsland rolde er zo waar toch een finaleplaats uit. De tegenstander was Argentinië en de zo fatsoenlijke dictator van het land zat grijnzend op de tribune.

Bijna iedereen weet inmiddels dat bij een 1-1-stand Rob Rensenbrink op de buitenkant van de paal schoot. Tot verve-

lens toe wordt daaraan herinnerd. Maar Ronald en ik waren van mening dat Nederland vooral te veel overtredingen (vijftig) had gemaakt en als een matige verliezer moest worden beschouwd.

Ik weet natuurlijk niet hoe hij emotioneel bij die WK-finale betrokken was, maar ogenschijnlijk bleef Ronald koel als ijs. Misschien had dit met het schaatsen te maken, waarvan hij de vaste reporter was. In die tijd werd een deel van de krant aan een enorm overzicht van alle deelnemers gewijd, hetgeen de lezers in staat stelde ieders tijden en klasseringen te noteren. Het ging om EK's en WK's, de wereldbeker bestond nog niet.

Ronald nam bij zijn wedstrijdverhalen een grote mate van zorgvuldigheid in acht. Er mocht van hem geen tiende van een seconde op de verkeerde plaats staan. Hij hield van betrouwbare verslaggeving en van de zaken zo keurig en efficiënt mogelijk regelen.

In feite organiseerde hij zo goed als alles op de sportredactie. Tot mijn grote opluchting, want eerlijk gezegd was dit niet mijn favoriete kant. Ik kon altijd op hem rekenen. Minzaam glimlachend vertelde hij me soms wat er de volgende dag op de sportpagina zou komen te staan.

Ronald was in mijn ogen zoiets als de rots in de branding.

Ben de Graaf